

A XXVII. ORSZÁGOS TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA ÁLLAM- ÉS JOGTUDOMÁNYI SZEKCIÓJÁNAK ÉRTÉKELÉSE

1. A központi nevezés tapasztalatai

A XXVII. Országos Tudományos Diákköri Konferencia Állam- és Jogtudományi Szekciójának nevezési határideje – az Országos Tudományos Diákköri Tanács döntésének megfelelően – 2004. december 3. volt. A nevezések postázása és a nevezési feltételek határidőn belüli teljesítése nehézséget okozott a résztvevő intézményeknek. A nehézséget tipikusan az idézte elő, hogy egyes intézményekben a helyi tudományos diákköri konferencia őszi fordulója mindössze egy-két héttel, vagy csak néhány nappal előzte meg a nevezési határidőt. Ily módon az őszi fordulóban nevezési jogot szerző hallgatók nehéz helyzetbe kerültek, hiszen – a korábban nevezési jogot szerző társaikkal ellentétben – pályamunkájuk finomítására, végleges formába öntésére gyakorlatilag semmilyen lehetőségük nem maradt. A résztvevő intézmények oldalán jelentkező probléma a rendezőkre is kihatással volt. Mivel a nevezések túlnyomó többsége az utolsó pillanatokban érkezett be, rendkívüli erőfeszítéseket igényelt a nevezések mielőbbi számítógépes feldolgozása, valamint a befogadás tárgyában elfoglalt álláspont kialakítása.

A be nem fogadott pályamunkák relatíve kis száma is jelzi, hogy a beérkezett nevezések többnyire megfeleltek az előírásoknak. Apróbb hiányosságok – mint például a végzett hallgató nyilatkozatának hiánya – természetesen ez alkalommal is adódtak, ám ezeket utólagos hiánypótlás útján jobbra orvosolni lehetett.

2. A szekció felhívásának értékelése

Az Állam- és Jogtudományi Szekció felhívása – a hagyományoknak megfelelően – az Országos Tudományos Diákköri Tanács általános felhívásának szellemében, illetve az előző rendezvény felhívásának figyelembe vételével nyert megfogalmazást. A felhívásban azonban néhány új elem, nevezetesen a pályamunka maximális terjedelmének rögzítése és jeligével való ellátásnak kívánalma is megjelent. Noha általánosságban kedvező fogadtatásra találtak, mint minden újonnan bevezetett intézkedés, e kívánalmak is problémák forrásául szolgáltak.

Az egyik résztvevő intézmény hevesen tiltakozott a terjedelem 2,5 ívben történő maximálása ellen, arra hivatkozással, hogy a megkívánt rövidítés hatására több pályamunka értéke is jelentős mértékben csökkenne. Ezt a nézetkülönbséget az Országos Tudományos Diákköri Tanács és a rendező intézmény rugalmasságának köszönhetően végül sikerült rendezni. A kérdéses terjedelmi korlát jövőbeni meghonosodásával párhuzamosan az ilyen és hasonló problémák száma minden bizonnyal csökkenni fog.

Mivel a felhívás nem közölt részleteket a pályamunkák jeligével való ellátásának mikéntjeivel kapcsolatban, ez az újítás is gondokat okozott. Bár a rendezők az opponenciára bocsátott dolgozatok anonimitását végül maradéktalanul biztosították, tapasztalataik azt jelzik, hogy a jövőben feltétlenül pontosítani kell a jeligék alkalmazásának technikai részleteit.

3. A tagozatok kialakítása és a dolgozatok besorolása

A XXVII. Országos Tudományos Diákköri Konferencia Állam- és Jogtudományi Szekciójában harminc tagozat működött, melyek kialakítása a már hagyományosnak mondható rendben, jogágak, jogterületek szerint történt. Ha egy adott területen kevés pályamunka érkezett be, a szervezőbizottság két megoldáshoz folyamodott: integrált tagozatokat alakított ki (pl. Egyetemes jogtörténet és római jog), vagy a kérdéses dolgozatot a legmegfelelőbbnek ítélt tagozatban helyezte el (pl. összehasonlító jogi tárgyú pályamunkák). Megjegyzendő, hogy módfelett innovatív megoldásnak bizonyult egy külön esetjogi tagozat kialakítása.

Vitát eredményezett az önálló európai jogi tagozat létrehozásának mellőzése. A szervezőbizottság úgy vélte, hogy mind a zsűrik, mind a versenyzők számára kedvezőbb, ha az európai jogi dolgozatokat a többi tagozat valamelyikében helyezik el. Döntésük alapjául két körülmény szolgált. Egyfelől, számtalan pályamunka tartalmazott hosszabb-rövidebb európai jogi kitekintést, így nehéz lett volna meghatározni az európai jogi tagozatba való besorolás kritériumait. Másfelől, az európai jogi tárgyú pályamunkák rendkívül színes képet mutattak, így objektív tartalmi összehasonlításukat, értékelésüket a rendezők kivitelezhetetlennek ítélték.

A pályamunkák tagozatokba történő besorolása során a szervezőbizottság igyekezett a lehető legnagyobb mértékben figyelembe venni a versenyzők nevezési lapon feltüntetett preferenciáit. A besorolás alapját azonban nem a hallgató kérése, hanem az általa elküldött rezümé, illetve kétség esetén, maga a pályamunka tartalma képezte. Így néhány esetben előfordult, hogy a versenyző nem az általa megjelölt tagozatban mutatta be dolgozatát, ami ellen több résztvevő intézmény is kifogást emelt. A kifogásokra válaszul, a rendezők több alkalommal is hangsúlyozták: a hallgató felelőssége a rezümé oly módon való elkészítése, amelyből egyértelműen kitűnik a pályamunka jogági, jogterületi hovatartozása.

4. A bírálók és a zsűrik felkérése

Az Állam- és Jogtudományi Szekcióban működő zsűrik kialakítása – a szigorú összeférhetlenségi szabályok folytán – hagyományosan az egyik legnehezebb feladat. A szervezők ennek ellenére valamennyi zsűri esetében eleget tettek a következő követelményeknek: a zsűri elnöke kizárólag minősített oktató lehet, a zsűritagok nem érkezhettek ugyanazon oktatási intézményből, valamint egyik zsűritag sem lehet a tagozatban pályamunkát bemutató versenyző konzulense.

A szervezőbizottság tapasztalatai szerint a zsűrielnökök és a zsűritagok örömmel fogadták, és megtiszteltetésként értékelték a felkérést, ami egyértelműen jelzi az Országos Tudományos Diákköri Konferenciának tulajdonított jelentőséget és tekintélyt. Kiemelendő, hogy a zsűrikben az Alkotmánybíróság elnöke és több tagja is helyet foglalt.

5. A dolgozatok és előadások értékelése

Az elbírálás egységesítése érdekében, a szervezőbizottság arra törekedett, hogy a pályamunkák oktatói opponenciáját minden esetben a zsűri – tudományos fokozattal rendelkező – elnöke készítse el. A szakmai bizottságban azonban kritikai észrevételként fogalmazódott meg az a rendezői döntés, miszerint a versenyzők csak a pályamunkák bemutatását követően vehették kézhez az oktatói bírálatokat. A szervezőbizottság válaszul

kifejtette, hogy ekként kívánták megelőzni a negatív oktatói értékelést kapó versenyzők moráljának csökkenését, vagy esetleges távozását. A szakmai bizottságban elhangzott továbbá, hogy célszerű lenne az oktatói bírálat szempontrendszerének továbbfejlesztése, és a vonatkozó részletszabályok kidolgozása.

A szakmai bizottságban szintén napirendre került a hallgatói opponenciák kérdése. Már a rendezvény alatt több zsűri jelezte a szervezőbizottságnak, továbbá a szakmai bizottság tagjainak, hogy egyes hallgatói opponensek a bírálatot, a pályamunkát bemutató társuk – minden tudományos értéket nélkülöző – megalázására használják fel. A szakmai bizottságban ezért felmerült a hallgatói opponenciák szempontrendszerének és formai szabályainak kidolgozása iránti igény is. A bizottság aggályosnak és elkerülendőnek minősítette továbbá az egyik résztvevő intézmény azon döntését, miszerint – takarékosági megfontolásokból – a versenyzői egyúttal opponensi feladatokat is ellátnak, olykor ugyanabban a tagozatban, amelyikben saját pályamunkájukat is bemutatták. Ez nemcsak a többi versenyzőt érintette hátrányosan, de a szervezőket is rendkívül kínos helyzetbe hozta.

Az Állam- és Jogtudományi Szekció egyik legnagyobb érdeme, hogy egyetlen versenyző, egyetlen pályamunka sem maradt bíráló nélkül.

A pályamunkák minőségét illetően sok panasz érkezett az oktató kollégáktól. Noha természetesen akadtak kiemelkedő színvonalú pályamunkák, több zsűritag hangsúlyozta, hogy a bemutatott dolgozatok minősége messze elmarad a várakozásoktól. A pályamunkák többségének gyenge színvonala felveti a szigorúbb intézményi szelekció igényét.

6. A szervezés értékelése

A XXVII. Országos Tudományos Diákköri Konferencia Állam- és Jogtudományi Szekciója volt az eddigi legnagyobb ilyen rendezvény, melyen összesen mintegy hatszáz versenyző, hallgatói opponens, zsűritag és vendég vett részt. Ez a létszám rendkívüli terhet rótt a Széchenyi István Egyetemre, mindazonáltal csak néhány, kisebb jelentőségű problémáról lehet beszámolni. Többen kifogásolták a regisztráció lassúságát, a rendezvény helyszíne és a szállások közötti közlekedés akadózását, valamint a konferencián aktív szerepet vállaló kollégák (zsűritagok, szakmai bizottság tagjai) és a kísérő oktatók megkülönböztetését.

Technikai téren a konferencia egyértelműen megfelelt a várakozásoknak. A rendező intézmény minden tekintetben eleget tett a versenyzők kérésének, eszközigényének.

Már a verseny alatt nyilvánvalóvá vált, hogy a rendezvény mérete elérte a tűréshatárt, és megrendezése nemcsak a Széchenyi István Egyetemnek, de bármelyik nagy oktatási intézménynek is roppant terhet jelent.

7. A konferencia kiemelkedő eseményei, sajátosságai

Túlzás nélkül állítható, hogy a rendezvény a hazai jogélet seregszemléje volt, melyen a legtekintélyesebb oktatók és tudományos szakemberek mellett, a gyakorló jogászság számos rangos képviselője is részt vett. A konferenciát a Magyar Köztársaság igazságügy-minisztere nyitotta meg, aki a második nap végén éjszakába nyúló, kerekasztal-beszélgetést folytatott a jelen levő kollégákkal a hazai jogrendszer állapotáról. Mint már arról szó volt, aktív részvételével emelte a rendezvény színvonalát továbbá az Alkotmánybíróság több tagja is. (Zárójelben említendő meg, hogy – amint arról a napilapok is beszámoltak – a rendezvény

idején elmaradt az Alkotmánybíróság teljes ülése, mivel az elnök és a bírák egy része Győrben tartózkodott.)

8. Javaslatok

A szervezőbizottság tapasztalatai és a szakmai bizottsági ülésen elhangzottak alapján a következő javaslatok tűnnek megfontolásra érdemesnek:

1. A Titkárság és a szervezők munkáját megkönnyítendő, a jövőben szorgalmazni kellene az elektronikus úton történő nevezéseket.
2. Pontosítani szükséges a jeligék alkalmazásának formai kritériumait. Mivel a pályamunkákat elektronikus formában is be kell küldeni, a formai kritériumok meghatározását mind a nyomtatott, mind az elektronikus formában benyújtott dolgozatok tekintetében el kell végezni.
3. Célszerű lenne rögzíteni, hogy a rezümék és a pályamunkák elektronikus változatait – a könnyebb kezelhetőség érdekében – nem külön adathordozókon, hanem intézményenként egy-egy CD-n kell beküldeni.
4. Elengedhetetlennek tűnik a rezümék, továbbá az oktatói és hallgatói opponenciák tartalmi és formai szempontjainak részletes és egyértelmű rögzítése. Megfontolást érdemel e célból egy egységes oktatói opponensi adatlap kialakítása.
5. A verseny tisztasága és zökkenőmentes lebonyolítása érdekében el kell kerülni, hogy egy versenyző – kiváltképp a saját tagozatában – egyúttal opponensi feladatokat is vállaljon.
6. Feltétlenül meg kell őrizni a pályamunkák terjedelmét korlátozó szabályt.
7. Végezetül, a szervezőbizottság javasolja a szakmai bizottság gyakrabban történő összehívását, továbbá azt, hogy e testület a jövőben aktívabb részt vállaljon a szervezés szakmai kérdéseinek eldöntésében.

Budapest, 2005. július 4.

Dr. Nagy Árpád

főiskolai tanár

az OTDT Állam- és Jogtudományi

Szakmai Bizottság elnöke

Dr. Patyi András

tanszékvezető egyetemi docens

az OTDK Állam- és Jogtudományi

Szekció ügyvezető elnöke

Dr. Papp Imre

egyetemi adjunktus

az OTDK Állam- és Jogtudományi

Szekció társelnöke

Dr. Sulyok Gábor

egyetemi adjunktus

az OTDK Állam- és Jogtudományi

Szekció ügyvezető titkára

Korát Viktória

joghallgató

az OTDK Állam- és Jogtudományi

Szekció hallgatói képviselője